Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Комисия за регулиране на съобщенията	**Нормативен акт:** Постановление за приемане на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: ……
Лице за контакт: Боряна Стоева – директор на дирекция „Регулиране“	**Телефон и ел. поща:** 02/949 2928 bstoeva@crc.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

„Липса на нормативно установен ред за създаване, поддържане и ползване на регистър на пощенските кодове в Република България като официален източник на справочна информация за пощенските кодове и свързаната с тях адресна информация. При липса на на наредба по чл. 15, ал. 1, т. 8 от Закона за пощенските услуги (ЗПУ), ще се възпрепятства официалното функциониране, на регистъра неговата публичност, достъпност, актуалност и използване от пощенските оператори, гражданите, бизнеса, държавните органи и общините.“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

До момента наредбата по чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ не е приета, с което не е изпълнено императивното изискване на закона. Това създава правна непълнота по отношение на официалното функциониране на регистъра на пощенските кодове, като проблемът се изразява не в липса на техническа готовност, а в липса на нормативна рамка, която да уреди статута, съдържанието, поддържането, актуализирането и ползването на регистъра. Не са регламентирани правата и задълженията на КРС във връзка с разработването, поддържането, актуализирането и осигуряване на ползването на регистъра, както и изискванията за прозрачност, публичност и достъпност на данните за пощенските оператори, гражданите, бизнеса, държавните органи и общините.

Практическите последици от тази нормативна непълнота се изразяват в затруднения при проверка и валидиране на пощенски кодове и адресна информация, ограничени възможности за автоматизиран електронен обмен на данни и оперативна съвместимост с други регистри и информационни системи, риск от грешки и забавяния при доставката на пощенски пратки, водещи както до допълнителни организационни и логистични разходи за пощенските оператори и търговците, така и до ограничени

възможности за използване на актуална справочна информация при предоставянето на административни и електронни услуги.

Липсата на цялостна правна, организационна и функционална рамка за официалното създаване, поддържане, актуализиране и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България възпрепятства създаването на условия, съответстващи на нуждите на съвременната икономика, електронната търговия и държавната администрация. Това води до пропуснати възможности за по-ефективни и надеждни услуги за гражданите и бизнеса, до забавяне на процесите по цифрова трансформация и до ограничено прилагане на съвременни практики за изграждане на системи за адресна идентификация. В резултат, разпоредбата на чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ остава неприложима на практика, доколкото липсва необходимият подзаконов нормативен акт, който да я въведе. Следователно проблемът не може да бъде решен без приемането на наредбата.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен единствено чрез организационни мерки или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ изрично изисква условията и редът за създаване, поддържане и ползване на регистъра да бъдат уредени с наредба на Министерския съвет по предложение на КРС.

Не е възможно проблемът да бъде решен по друг начин, освен чрез приемането на Наредба на Министерския съвет, която да определи условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка съдържа законова делегация, но липсва подзаконовият нормативен акт, който да я изпълни. Поради това не са нормативно определени съдържанието на регистъра, условията за достъп, редът за актуализация и корекция на данните, механизмите за интеграция с други регистри и ролята на КРС като орган, който разработва и поддържа регистъра.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

От правото на Европейския съюз не произтичат конкретни изисквания за въвеждане на регистър за пощенски кодове. Регулирането на тази материя е от компетентността на държавите членки.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

До момента не са извършвани последващи оценки на нормативен акт, уреждащ условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове, тъй като такъв подзаконов нормативен акт не е приеман.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Да се създаде и въведе подзаконова нормативна рамка за официалното създаване, поддържане и ползване на регистър на пощенските кодове в съответствие с чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ, като по този начин се преодолее правният вакуум и се гарантира пълното прилагане на закона.

Специфични цели:

– да се определят обстоятелствата, вписвани в регистъра;

– да се уреди редът за създаване, поддържане и ползване на регистъра;

– да се определят правомощията и отговорностите на КРС във връзка с администрирането на регистъра;

– да се осигури публичен безплатен достъп до справочна информация чрез електронен портал на гражданите и на държавните институции;

– да се създадат условия за електронен обмен на данни и оперативна съвместимост с други национални регистри и информационни системи;

– да се уреди ред за сигнализиране и корекция при грешки или непълноти в регистъра.

Индикативен график:

– 2026 г. – приемане на наредбата от Министерския съвет;

– 2026 г. – официализиране на регистъра на пощенските кодове;

– 2026 г. – осигуряване на нормативна основа за публичен достъп, актуализация на данните и електронен обмен.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Граждани – всички физически лица, които използват пощенски, куриерски, електронни и административни услуги, базирани на пощенски кодове и адресна информация. По данни на Националния статистически институт (НСИ) през 2025 г. 86,5% от лицата на възраст между 16 и 74 г. регулярно използват интернет[1]; 35,9% използват интернет за взаимодействие с административни органи и публични институции[2], а 51,2% са купували стоки и услуги по интернет за лични цели през последните 12 месеца[3].

Пощенски оператори – лицензираните и регистрираните пощенски оператори по ЗПУ, включително операторът със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга и операторите, предоставящи неуниверсални пощенски услуги. По данни на КРС към 31.12.2025 г. общият брой на лицензираните/регистрираните по ЗПУ оператори е 218, от които 87 реално са предоставяли пощенски услуги.

КРС – като орган, който съгласно ЗПУ разработва и поддържа регистъра на пощенските кодове в Република България и осигурява условията за неговото поддържане, актуализиране и ползване.

Бизнес и електронна търговия – търговци, електронни платформи, онлайн магазини, доставчици на логистични и куриерски услуги и други предприятия, които използват пощенски кодове и адресна информация при продажби, доставки, клиентско обслужване и обработка на поръчки. По данни на Националния статистически институт (НСИ) относно използването на информационни и

[1] https://www.nsi.bg/statistical-data/315/923
[2] https://www.nsi.bg/statistical-data/315/921
[3] https://www.nsi.bg/statistical-data/314/914

комуникационни технологии в предприятията, през 2024 г. 16,2% от предприятията са продавали стоки и услуги по интернет[4].

Микро-, малки и средни предприятия (МСП) – предприятия, които могат да бъдат засегнати както като пощенски оператори, куриерски и логистични дружества, така и като електронни търговци и ползватели на справочна информация от регистъра.

Държавни органи и общини – администрации, които поддържат или използват адресна информация при предоставяне на административни услуги, водене на регистри, служебен обмен на данни и изпълнение на публични функции.

Агенция по геодезия, картография и кадастър (АГКК) – доколкото при създаването, съпоставянето или актуализирането на данните в регистъра могат да се използват кадастрални идентификатори, пространствени данни или друга относима информация.

Администратори на други регистри и информационни системи – органи и организации, от чиито регистри или информационни системи може да се получава информация или към които може да се предоставя справочна информация чрез служебен или автоматизиран електронен обмен.

Служби за спешна помощ – национална система 112, спешна медицинска помощ, пожарна безопасност и защита на населението, органите на МВР и други структури, за които точната адресна идентификация има значение при локализиране на събития и реакция при инциденти.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Липса на нормативно установен ред за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България като официален източник на справочна информация за пощенските кодове съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ.“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: При този вариант не се приема подзаконов нормативен акт, с който да се уреди редът за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ.

При този вариант, независимо от наличието на техническа готовност за въвеждане на електронна система, регистърът не може да функционира като нормативно уреден официален регистър. Това би запазило правната непълнота и би ограничило възможностите за пълноценен публичен достъп и използване на регистъра от институции и пощенски оператори.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант не са идентифицирани положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни/групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

[4] https://www.nsi.bg/statistical-data/311/894

Граждани:

- Продължаващи затруднения при получаване на пратки;
- Грешки и забавяния при доставки поради дублиране или липса на уникални кодове;
- Липса на публичен електронен достъп до справочна информация за проверка и валидиране на пощенски кодове и адресна информация;
- Неефективни услуги и невъзможност за надеждна локализация при спешни ситуации.

Пощенски оператори:

- Повишени разходи за логистика и обработка на пратки поради грешки и допълнителна работа по корекция на адреси;
- Невъзможност за интеграция на системите с цифрови платформи и навигационни услуги.

КРС: Запазва се правната непълнота относно изпълнението на правомощието по чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ, съгласно което КРС разработва и поддържа Регистъра на пощенските кодове и приема система за образуване на пощенските кодове на мрежата на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга и на другите пощенски оператори. При липса на подзаконов нормативен акт няма да са уредени условията и редът за официалното създаване, поддържане, актуализиране и ползване на регистъра, както и връзката между регистъра и приетата от КРС система за образуване на пощенските кодове. Това ограничава възможността за осигуряване на публичност, достъпност, актуалност и надеждност на данните, както и за въвеждане на ясни процедури за корекции и електронен обмен.

Бизнес и електронна търговия:

- Невъзможност за автоматична валидация на адреси при онлайн покупки, което води до грешки в поръчките и отказани доставки;
- Повишени разходи и забавяния при доставката на стоки до крайни клиенти;
- Повишени разходи за върнати пратки, поради неточен адрес и рекламации за изплащане на обезщетения;
- Ограничени възможности за развитие на електронната търговия и изоставане спрямо конкуренцията на европейския пазар;
- Намалено доверие от страна на клиентите поради неточни или закъснели доставки.

МСП: запазват се затрудненията за предприятията, които използват пощенски кодове и адресна информация при доставки, електронна търговия, клиентско обслужване и обработка на поръчки. Липсата на официален и актуален регистър може да води до грешни или забавени доставки, върнати пратки, допълнителни логистични разходи и необходимост от ръчни проверки.

Държавни органи и общини:

- Липса на електронен регистър, който да бъде интегриран с националните информационни системи;
- Пропуснати възможности за модернизация и по-ниска ефективност при предоставянето на административни услуги;
- Несъответствие със стратегическите приоритети на държавната политика за цифрова трансформация и електронно управление.

АГКК: не се създава нормативно уреден механизъм за използване или съпоставяне на кадастрални идентификатори, пространствени данни и друга относима информация при идентифициране на адресируемите обекти. Това ограничава оперативната съвместимост и съгласуваното използване на данни за целите на точната адресна идентификация.

Администратори на други регистри и информационни системи: запазва се липсата на уредени условия за служебен и автоматизиран електронен обмен на справочна информация с други регистри и информационни системи. Това ограничава еднократното събиране и многократното използване на данни и увеличава риска от несъответствия между различни информационни масиви.

Служби за спешна помощ:

- Затруднения при локализиране на адреси;
- По-дълго време за реакция при аварийни и кризисни ситуации;
- Липса на интегрирана система за навигация и надеждно географско насочване.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не се идентифицират

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се идентифицират нови въздействия спрямо съществуващото положение, но се запазват съществуващите затруднения за МСП, които използват адресна информация при доставки, електронна търговия и клиентско обслужване.

Административна тежест: Не се идентифицира

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на предложената Наредба“:

Описание:

Приемане на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ и създаване на централен електронен регистър с индивидуални пощенски кодове за всеки адресируем обект.

Вариант 2 предвижда приемане на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на Регистъра на пощенските кодове в Република България. Приемането на наредбата е правният инструмент за реализиране на варианта, като чрез него се урежда не само формалното създаване на регистъра, но и цялостният ред за неговото функциониране.

С наредбата се предвижда да бъдат уредени: вписваните в регистъра обстоятелства; източниците на информация; редът за първоначално попълване, поддържане и актуализиране на данните; правомощията и задълженията на КРС във връзка с поддържането на регистъра; условията за публичен достъп до справочна информация; условията за служебен достъп и автоматизиран електронен обмен на данни; редът за ползване на регистъра от пощенски оператори, държавни органи, общини и други заинтересовани лица; както и редът за подаване и разглеждане на сигнали за грешки, непълноти или несъответствия в данните.

Очакваните въздействия от този вариант произтичат както от преодоляването на нормативната непълнота, така и от създаването на условия за използване на официална, поддържана и актуализирана справочна информация за пощенските кодове и свързаната с тях адресна информация. Това следва да подпомогне по-надеждната адресна идентификация, по-ефективната обработка и доставка на пощенски пратки, възможността за автоматизиран електронен обмен на данни и по-ефективното предоставяне на административни и електронни услуги.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Граждани:

- По-бързи и точни доставки на пощенски пратки;

- Намаляване на грешките и закъсненията при обслужване;
- Достъп до публичен портал за проверка и верифициране на адрес;
- Повишена сигурност чрез по-точна локализация при спешни ситуации.

Пощенски оператори:

- Възможност за точна идентификация на адресите чрез индивидуални пощенски кодове;
- Намалени разходи за логистика и обработка на пратки;
- Повишена ефективност при сортиране и доставка;
- Възможност за интеграция на системите с цифрови платформи и навигационни услуги.
- Повишаване качеството на универсалната пощенска услуга, предоставяна от „Български пощи“ ЕАД. Съгласно чл.15а, т. 6 и чл.15а, ал. 2 от ЗПУ, КРС има задължение да контролира спазването на нормативите за качеството на универсалната пощенска услуга и извършва годишно отчитане на изпълнението на тези нормативи чрез ежегодното им измерване от независима организация. Резултатите от измерване на времето за пренасяне "от край до край" на единични пратки с предимство и пощенски пратки от първи клас в мрежата на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга през последните години не постигна изискванията на нормативите относно времето за доставяне на пощенските пратки с предимство. Като през 2025 г. задължения оператор „Български пощи“ ЕАД достига едва 51,4% за Д+1 при норматив от „не по-малко от 80%“.

КРС: създава се ясна нормативна основа за изпълнение на правомощието по чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ, съгласно което КРС разработва и поддържа регистъра на пощенските кодове и приема система за образуване на пощенските кодове на мрежата на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга и на другите пощенски оператори. Наредбата урежда условията и реда за създаване, поддържане, актуализиране и осигуряване на ползването на Регистъра на пощенските кодове, като създава необходимата връзка между регистъра и приетата от КРС система за образуване на пощенските кодове. По този начин се осигурява по-ясна, последователна и функционална рамка за прилагане на системата за образуване на пощенските кодове, както и за поддържане на актуални, надеждни и достъпни данни в регистъра.

Бизнес и електронна търговия:

- Автоматична валидация на адреси при онлайн покупки;
- По-малко грешки и отказани доставки;
- Намалени разходи и по-кратко време за доставка на стоки до крайни клиенти;
- Подобрена конкурентоспособност и по-голямо доверие от страна на клиентите;
- Разширени възможности за участие в трансгранична електронна търговия.

МСП: очакват се положителни въздействия, свързани с по-точна проверка и валидиране на адресна информация, намаляване на грешните или отказани доставки, ограничаване на разходите за върнати пратки и по-ефективна обработка на поръчки. За част от МСП, които доброволно изберат автоматизиран обмен на данни, могат да възникнат ограничени еднократни организационни или технически разходи за адаптация на вътрешни процеси или информационни системи.

АГКК: създават се условия за използване на кадастрални идентификатори, пространствени данни и друга относима информация при идентифицирането на адресируемите обекти, доколкото това е необходимо за точността, актуалността и надеждността на данните в регистъра.

Администратори на други регистри и информационни системи: създават се условия за служебен и автоматизиран електронен обмен на справочна информация между регистъра на пощенските

кодове и други национални регистри и информационни системи, при спазване на изискванията за оперативна съвместимост, информационна сигурност и служебно събиране на данни.

Държавни органи и общини:

- Създаване на електронен регистър и възможност за интегриране с националните информационни системи;
- Повишена ефективност при предоставяне на административни услуги чрез автоматизирана проверка на адреси;
- Намаляване на административната тежест и ръчните проверки;
- Съответствие със стратегическите приоритети на държавната политика за цифрова трансформация и електронно управление.

Служби за спешна помощ:

- Възможност за прецизна локализация на адресите;
- Намаляване на времето за реакция при аварийни и кризисни ситуации;
- Интеграция с навигационни и картографски системи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват съществени отрицателни въздействия. Възможни са ограничени еднократни организационни и технически разходи за адаптация на вътрешни системи и процеси при пощенските оператори, електронните търговци и други заинтересовани лица, които ще интегрират регистъра в своята дейност. Предвижда се въвеждане на такси в Тарифата за таксите, които се събират от Комисията за регулиране на съобщенията по ЗПУ за достъп до структурирани данни от регистъра при условията на чл. 16, ал.7, т.2 от Наредбата. Този достъп е опционален и не препятства пощенските оператори да използват за целите на своята дейност безвъзмезден автоматизиран обмен на данни с регистъра, посредством Интерфейси за приложно програмиране (API) при условията на чл. 16, ал.7, т.1 от Наредбата.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Идентифицират се специфични въздействия, свързани с ползването на регистъра от пощенските оператори и от други заинтересовани лица, които ще го използват за целите на своята дейност.

За пощенските оператори въздействията произтичат от необходимостта да използват актуална и официална справочна информация от регистъра на пощенските кодове при осъществяване на дейността си, включително за целите на по-точна адресна идентификация, обработка, сортиране и доставка на пощенски пратки. В зависимост от избрания начин на ползване на регистъра за част от тях може да възникне необходимост от организационна или техническа адаптация, включително при автоматизиран електронен обмен на данни или интеграция със собствени информационни системи. За останалите заинтересовани лица, включително електронни търговци, логистични дружества, МСП, електронни платформи и други ползватели, заявяването на автоматизиран обмен или еднократен достъп има доброволен характер и зависи от избрания от тях начин на ползване на регистъра.

Проектът не създава нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим за извършване на стопанска дейност. Възможно е обаче за пощенските оператори да възникне ограничено административно взаимодействие, свързано със заявяване на достъп, сключване на договор или изпълнение на организационно-технически условия за автоматизиран обмен на данни, доколкото тези действия са необходими за ползването на регистъра при осъществяване на дейността им.

Необходимите организационни, технически и евентуално финансови ресурси за създаването, поддържането и интеграцията на регистъра на пощенските кодове, включително чрез RegiX и/или други интерфейси за електронен обмен на данни, ще бъдат обезпечени от КРС чрез организационни промени, оптимизиране на вътрешните процеси и използване на наличния административен, технически и финансов ресурс в рамките на утвърдения бюджет на Комисията. На този етап не се предвижда необходимост от допълнително финансиране извън бюджета на КРС.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Очакват се предимно положителни въздействия, свързани с по-точна валидация на адреси, намаляване на грешните доставки и по-ниски логистични загуби. За част от МСП могат да възникнат ограничени разходи за адаптация на информационни системи или вътрешни процеси при използване на регистъра.

Административна тежест: Не се създава нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим. Прилагането на препоръчителния вариант обаче може да доведе до ограничено увеличение на административната тежест за пощенските оператори, доколкото за тях ползването на регистъра на пощенските кодове е свързано с изпълнението на дейността им и може да бъде свързано със заявяване на достъп, сключване на договор или изпълнение на организационно-технически условия за автоматизиран електронен обмен на данни.

За гражданите не възниква административна тежест, тъй като публичният достъп до справочна информация от регистъра е свободен, безплатен и не изисква регистрация. За останалите заинтересовани лица, включително електронни търговци, логистични дружества, МСП, електронни платформи и други ползватели, заявяването на автоматизиран или еднократен достъп има доброволен характер и произтича от избрания от тях начин на ползване на регистъра, а не от нормативно установено задължение.

Поради това евентуалното увеличение на административната тежест следва да се разглежда като ограничено и относимо основно към пощенските оператори, доколкото ползването на регистъра е свързано с осъществяването на тяхната дейност.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант „Без действие“	**Вариант: Приемане на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ**
Ефективност	Цел 1: Да се създаде и въведе нормативна рамка за изграждането, поддържането и ползването на регистър на пощенските кодове в съответствие с чл. 15, ал.	3) ниска	1) висока

	1, т. 8 от ЗПУ		
Ефикасност	Цел 1: Да се създаде и въведе нормативна рамка за изграждането, поддържането и ползването на регистър на пощенските кодове в съответствие с чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ	3) ниска	1) висока
Съгласуваност	Цел 1: Да се създаде и въведе нормативна рамка за изграждането, поддържането и ползването на регистър на пощенските кодове в съответствие с чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ	3) ниска	1) висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Проекта на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на регистъра на пощенските кодове в Република България съгласно чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ“ е препоръчителен вариант на действие спрямо решаването на посочения проблем. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, ефикасност и съгласуваност, с оглед на премахването съществуващ законов вакуум свързан с делегацията на чл. 15, ал. 1, т. 8 от ЗПУ, както и необходимостта от установяване на ясни процедурни правила за поддържане на регистъра и гарантирането на оперативна съвместимост и прозрачност в сектора на пощенските услуги.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

(•) Ще се увеличи

( ) Ще се намали

( ) Няма ефект

Прилагането на препоръчителния вариант не създава административна тежест за физическите лица, които ще използват публичен електронен достъп до справочна информация от Регистъра на пощенските кодове. За тях не се предвижда подаване на заявление, заплащане на такса или изпълнение на допълнителни административни изисквания за ползване на публичната справочна информация.

За пощенските оператори може да възникне ограничено увеличение на административната тежест, доколкото за тях ползването на Регистъра на пощенските кодове е свързано с осъществяването на дейността им и може да бъде свързано със заявяване на достъп, сключване на договор или подготовка на необходимата информация за осигуряване на автоматизиран електронен обмен на данни. Тази тежест не представлява нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим за извършване на стопанска дейност, а е свързана единствено с реда за ползване на регистъра и се очаква да бъде ограничена, пропорционална и еднократна.

За останалите заинтересовани лица, включително електронни търговци, логистични дружества, МСП, електронни платформи и други ползватели, заявяването на автоматизиран или еднократен достъп има доброволен характер и произтича от избрания от тях начин на ползване на регистъра, а не от нормативно установено задължение. Подаването на сигнали за грешки, непълноти или несъответствия също представлява възможност за ползвателите, а не тяхно задължение.

Административната тежест за пощенските оператори е оценена чрез Модела на стандартните разходи, като са отчетени само административните действия по запознаване с условията, подаване на заявление за достъп и подготовка на необходимата информация за заявяване на достъп или за осигуряване на автоматизиран електронен обмен на данни.

Изчислението е извършено при следните допускания: 2 часа, необходими за извършване на административните действия; 87 пощенски оператори, които реално са предоставяли пощенски услуги към края на 2025 г.; 1 изпълнение на дейността през първата година от прилагането; и средна месечна работна заплата 2342 лв. за икономическа дейност „Транспорт, складиране и пощи“. По данни на КРС към края на 2025 г. общият брой на лицензираните/регистрираните по ЗПУ оператори е 218, от които 87 реално са предоставяли пощенски услуги. Стойността 2342 лв. е използвана като последна налична месечна стойност по данни на НСИ за средната брутна месечна работна заплата в икономическа дейност „Транспорт, складиране и пощи“ за декември 2025 г.[5]

Въз основа на посочените параметри общият административен товар през първата година от прилагането възлиза на 2397,11 лв. или 1225.62 евро. Този разход следва да се разглежда като ограничена еднократна административна тежест, относима основно към пощенските оператори, доколкото заявяването на достъп и подготовката на необходимата информация са свързани с ползването на регистъра при осъществяване на тяхната дейност. В изчислението не са включени разходи за техническа интеграция, получаване на възмезден достъп до структурирани данни от регистъра, адаптиране на информационни системи, обучение на персонал или вътрешна организация, тъй като те представляват организационни и технически разходи, а не административна тежест по Модела на стандартните разходи.

В средносрочен план се очаква въвеждането на регистъра да доведе до намаляване на оперативната тежест за пощенските оператори и за други ползватели, които използват адресна информация в дейността си, чрез по-точна адресна идентификация, по-малко ръчни проверки, намаляване на грешните доставки и по-ефективен електронен обмен на данни.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

……..……
……

[5] https://www.nsi.bg/press-release/naeti-lica-i-sredna-rabotna-zaplata-8938

◉ Не

Не се създава нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим за извършване на стопанска дейност. Прилагането на препоръчителния вариант не поставя започването или упражняването на стопанска дейност в зависимост от предварително разрешение, регистрация или лиценз, извън вече установените режими по действащото законодателство.

С проекта на наредба се уреждат условията и редът за създаване, поддържане, актуализиране и ползване на Регистъра на пощенските кодове в Република България. Възможните процедури по заявяване на достъп, сключване на договор за автоматизиран електронен обмен или подаване на сигнал за грешки и непълноти представляват ред за ползване и поддържане на регистъра, а не самостоятелен регулаторен режим за достъп до стопанска дейност.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

◉ Да

Препоръчителният вариант предвижда създаването на нов регистър – Регистър на пощенските кодове в Република България.

Интеграцията на регистъра на пощенските кодове в общата регистрова среда ще се осъществи чрез системата за междурегистров обмен RegiX съгласно изискванията на Закона за електронното управление и приложимите подзаконови актове. Като администратор на регистъра КРС ще осигури необходимите интерфейси за електронен обмен на данни със съществуващи национални регистри, поддържани от други институции. По този начин ще се гарантира автоматизирана верификация на адреси, намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса, както и възможност за еднократно въвеждане и многократно използване на данните, в съответствие с принципите на цифровата трансформация и електронното управление.

Връзка със съществуващи регистри:

- Не се засягат пряко други държавни регистри, но се създават условия за интеграция с тях.

Препоръчителният вариант предвижда нормативно уреждане на регистъра на пощенските кодове в Република България. Регистърът следва да бъде интегриран в общата регистрова инфраструктура при спазване на приложимите изисквания за оперативна съвместимост, информационна сигурност, служебен обмен на данни и еднократно събиране и многократно използване на информацията.

При създаването и поддържането на регистъра следва да се предвиди възможност за обмен или съпоставяне на данни с относими регистри и информационни системи, включително такива, поддържани от общини, Агенцията по геодезия, картография и кадастър и други администратори на данни, когато това е необходимо за осигуряване на точност, актуалност и пълнота на информацията.

Интеграцията с други регистри и информационни системи следва да бъде реализирана при ясно определяне на източниците на информация, отговорностите на съответните администратори, реда за актуализация и реда за отстраняване на несъответствия между данните.

○ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Препоръчителният вариант оказва въздействие върху микро-, малките и средните предприятия, доколкото част от тях използват пощенски кодове и адресна информация при осъществяване на пощенски, куриерски, логистични, търговски, електронно-търговски или свързани информационни услуги. Въздействието е относимо към проблема, свързан с липсата на нормативно уреден ред за създаване, поддържане, и ползване на Регистъра на пощенските кодове като официален източник на справочна информация.

Засегнати групи МСП могат да бъдат малки и средни пощенски оператори, куриерски и логистични дружества, електронни търговци, онлайн магазини, електронни платформи, както и други предприятия, които използват адресна информация при обработка на поръчки, доставки, клиентско обслужване, фактуриране или обмен на данни.

Очакваните положителни въздействия върху МСП са свързани с възможността за използване на официална, актуална и поддържана справочна информация за пощенските кодове и свързаната с тях адресна информация. Това ще създаде условия за по-точна проверка и валидиране на адреси, намаляване на грешните или отказани доставки, ограничаване на разходите за върнати пратки и рекламации, по-бърза обработка на поръчки и по-добро клиентско обслужване. За МСП, които извършват електронна търговия или предоставят логистични и куриерски услуги, регистърът може да подпомогне по-ефективното планиране на доставки и намаляването на оперативни загуби, произтичащи от неточна или непълна адресна информация.

За част от МСП могат да възникнат ограничени еднократни организационни или технически разходи, когато те изберат да използват регистъра чрез автоматизиран електронен обмен на данни или чрез интеграция със собствени информационни системи. Такива разходи могат да бъдат свързани с адаптиране на вътрешни процеси, настройване на интерфейси, актуализиране на софтуерни решения или обучение на служители. Тези разходи не произтичат от въвеждане на нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим, а от избрания от съответното предприятие начин на ползване на регистъра.

За МСП, които ще използват единствено публичния електронен достъп до справочна информация от регистъра, не се очакват съществени разходи или административна тежест, тъй като публичният достъп е свободен, безплатен и не изисква регистрация. За МСП, които са пощенски оператори, е възможно да възникне ограничена административна тежест, доколкото ползването на регистъра е свързано с осъществяването на тяхната дейност и може да бъде свързано със заявяване на достъп, сключване на договор или изпълнение на организационно-технически условия за автоматизиран електронен обмен на данни. Тази тежест е отчетена в раздел 6.1.

Общият ефект от препоръчителния вариант върху МСП се оценява като предимно положителен. Очакваните ползи от по-точната адресна идентификация, намаляването на грешките при доставки, по-ефективната обработка на поръчки и възможността за електронен обмен на данни надвишават възможните ограничени еднократни разходи за адаптация при предприятията, които доброволно изберат по-висока степен на интеграция с регистъра.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Риск от непълнота, неточност или неактуалност на въведените данни в регистъра.
- Риск от забавяне на техническата реализация, включително при осигуряването на публичен достъп, служебен достъп или автоматизиран електронен обмен на данни.
- Риск от недостатъчен административен, технически или финансов ресурс.
- Риск от несъответствия между данните в регистъра на пощенските кодове и данните в други регистри или информационни системи.
- Риск от правни спорове или възражения, свързани с точността, актуалността или използването на данните в регистъра.
- Риск, свързан с информационната сигурност и непрекъсваемостта на достъпа до регистъра.

Посочените рискове са управляеми и не променят извода, че Вариант 2 е препоръчителен.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

……..……
……..
……..

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Наредба ще бъде публикуван за обществено обсъждане по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове в срок от 30 дни. Справката за отразяването на постъпилите предложения и становища ще бъде публикувана на интернет страницата на КРС и на Портала за обществени консултации.

В рамките на обществените консултации следва да бъдат събрани становища по следните основни въпроси: достатъчно ли е ясно определен обхватът на данните, вписвани в регистъра; подходящи ли са предвидените условия за публичен и служебен достъп; създават ли условията за автоматизиран обмен непропорционална административна или техническа тежест за пощенските оператори, електронните търговци и МСП; необходими ли са допълнителни преходни срокове за адаптация на информационните системи на заинтересованите страни; необходими ли са допълнителни правила относно обмена на данни с други регистри и информационни системи.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

……..……
……

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието, тъй като не се очакват значителни отрицателни икономически, социални или екологични последици от прилагането на проекта на нормативен акт. Предложеният вариант не създава нов разрешителен, регистрационен или лицензионен режим за извършване на стопанска дейност и не въвежда съществени нови финансови задължения за гражданите или бизнеса.

Идентифицираните възможни въздействия са свързани основно с ограничена административна тежест основно за пощенските оператори и ограничени организационни и технически действия за заинтересованите лица, които изберат по-висока степен на интеграция с регистъра, както и с необходимост от техническо обезпечаване от страна на КРС. Тези въздействия могат да бъдат анализирани в рамките на частичната предварителна оценка на въздействието и не обосновават необходимост от цялостна предварителна оценка.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Не е приложимо.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Портал за обществени консултации; Данни на НСИ; ЗПУ; Закон за електронното управление; Закон за нормативните актове; Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието; Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация; Данни и анализи на КРС относно пазара на пощенски услуги; Национална програма „Цифрова трансформация на България 2023–2030 г.“; Национална стратегия за развитие на електронното управление.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Боряна Стоева – директор на дирекция „Регулиране“ в КРС

Дата: 2026 г.

Подпис: